

sv. Jakoba v Slovenskih Goricah, dne 9. aprila 1907. Ivan Kapler, župnik.

Mestinje. Jako žal nam je bilo, da na naš povabilo nisi poslal Tvojega urednika na naš shod pri Smehu na Mestinje. Pripravili smo mu prostorček, iz kojega bi bil lahko celo komedijo pregledal in najava nejše prizore tudi lahko fotografiral. Ker pa Vaš urednik do 1 ur ni prišel, postavili smo na streho fonograf in poskrbeli da se je od 1 do pol 5 ure vse zanimivo večnosti prihranilo. Naš klub je sklenil s tem materijalom predstave v vseh večjih mestih v Evropi prirediti; na pustni torek bo v Belgradu, Petrogradu, v Beli Ljubljani in Zlati Pragi beneficij večer v korist pokojnih poslanstev. Ker pa vem, da dragi „Stajerc“ in Tvoji cenjeni bralci težko do pustnega večera čakajo, Ti hočem v kratkem zanimivo sporočati. Na shod, kateri je bil po lepkih od neodvisnih kmetov sklican je prišla lepa množica; trdi se okoli 800—1000 kmetov iz obsežnega volilnega kroga. Že dolgo pred začetkom komedije so privrženci „fipposa“ prav po svoje rogovili na zborovališču. Od tebe izgajeni neodvisni kmetje pa so se po mirnem treznenem vedenju že od daleč ločili od onih uglednih „fipposerjev“. Po daljšem čakanju se začne komedija. Prvi prizor: Nastopi kmečki „priatelj“, po domače odvetnik dr. Kukovič (njegove kmetije so že zdaj v drugih rokah). Lep govor o gospodarskem in narodnem položaju našega kmeta. — Druga oseba: nadučitelj dovoli, da si smemo danes že od visoke gospode izbranega kandidata s prostim očesom ogledati. Zopet povi: Dr. Kukovec pokliče po imenu nekega kmeta na oder, da glasno pove ime tistega kojega je visoka gospoda „narodne stranke“ za kandidata postavila. Med publikom navzoči kandidat hiti po stopnicah na oder. Med ljudstvom nastane veliki krik, eni klicejo: „Živijo Vinko!“ drugi: „Proč žnjim“ in ako se ne motim tudi: Križajte ga (gramofon pove natanko) in zakaj tudi ne, saj ga je (kandidata) imenoval „Gospodar“ že v poprej „izdajico kmečke zvezze“. Zdaj je imel seveda besedo kandidat in njegovi sofljerji. Povedal nam je lepe dogodke z smrkavimi kobilami, lepe prilike o boljih prijateljih in tudi na našo Sotlo ni pozabil. Pa kot neodvisni kmet se je pokazal najbolj stem, da je trdil da mu je prva dolžnost za narodove pravice (za nas kmete nekaj kar ni za jesti) se potegovati v „jugoslovanskem klubu“. Ker je itak znani politik mu bo to gotovo najljubše delo, kajti drugo plodonosno delo potrebuje po navadi veliko fizičnega truda. Mogoče pa je tudi, da mu je šla narodna stranka tudi na lim, kajti mož, dosedaj gmanjski šribar in posestnik, je pač večkrat že svojo politično srajco menjal. Še lansko leto Korošecov meščar je bil do zadnjega časa steber Koroševe kandidature in danes je po mnenju dr. Korošeca „izdajica“, v glivi dr. Kukoveca pa bodoči poslanec „narodne“ stranke in njenih odvisnih kmetov. Prireditelju shoda dr. Kukovecu in njegovemu štabu, kakor tudi adjutantu Oroslavu Kušecu pa svetujemo, da gredo poprej h Kitajcem, Malajam ali drugim sobratom v šolo, kako se taki shodi prirejajo ker tam so ljudje že poštarani, in farbarija toraj odpade. Neodvisni kmetje, kateri so na shod zdrave čute seboj prinesli in z istimi erečno domov odišli, pa še niso zadnjo besedo govorili. Za danes nimamo nobenega povoda se izreči za enega teh dveh kandidatov.

* * *

Št. Lipš pri Žaneku. Dragi „Stajerc“! Dolgo sem molčal, a zdaj me preveč peče. Hotel sem prizanesti, pa nesramnost našega Lojzeja, to je našega župnika, postaja zmeraj večja. Ceravno se dela tako kot svetega in zavija oči na vse pretege, vendar v srcu ni tak, kakor se nosi. Nemec pravi „Scheinheiliger“ in s to besedo zadene v črno piko. Če mi ne verjamam, bom ti pa dokazal, ljubi čitatelj, da je res le na videz svet. V srcu nosi neomejeno sovraštvo proti vsemu, kar ne trobi v njegov rog in kar le kolikaj diši po naprednem duhu. — Božični večer je bil. Kdo se ga ne spominja z radostjo v srcu, komu se ne predstavlja pred očmi zlati čas nedolžne mladosti, ko je gledal milo božično drevesce, okinčano s preljubimi ludicami, obešeno z marsiktero sladkarijo. Koga tedaj ne obhaja sveta misel, komu se ne stori milo pri srcu, če premišljuje, da obhaja ves krščanski svet eden

največjih praznikov, rojstvo našega Izveličarja? Ali misliš, ljubi čitatelj, da so bile v minuli božične noči le te misli in besede v srcu in glavi našega „svetega“ Lojzeja? Ne; v tisti noči, ki je vsem dobrim krščanom sveta, v kateri se vzbude celo v srcu zločinca rahločutne misli, v ravno tisti noči je kljuvala v prisih Lojzejevih strastna, posvetna, pregrešna misel, ki je vladalo strastno sovraštvo proti onim, ki so drugega mišljenja. Šel je ta mož tisto noč od hiše do hiše agitirat, v globokem snegu celo na Zagorje loviti glasove za občinsko volitev, ki se je vrnila 27. decembra v Žitaravasi. Torej na sveti večer v božični noči je šlo to človeče agitirat in par ur pozneje je izrekel v cerkvi angeljske besede: „Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre svete volje!“ Ali ni to naravnost posmehovanje svetih besed? Vera peša. Kaj ne bi, ako je tako krščanstvo onih, katerih naloga bi bila, pridigovati mir in spravljanost med ljudmi, ne pa sejati nemir in sovraštvo. Daleč smo že prišli v naši občini, odkar imamo med seboj tega duhovna. Črnuhi se izogibajo naprednjakov že od daleč, sosed soseda več ne pozna, sploh grdo sovraštvo je v srcu črnuhov. Ubogim v dahu pa se ne odprejo oči. Da bi se jih Bog usmilil! Prišel pa bode čas, ko bodo spoznali, da so si izbrali sami mesarja, pa bo prepozno. Tele, aki bi imelo pamet, tega ne bi storilo. Ljudstvu se menda godi predobro, sicer si ne morem izpametovati, kako si more želeti zopet tlačanstvo in sužnost. — Dragi mi Stajerc! Žadost naj bo za danes. Dolgo sem te nadlegoval. Pa sem moral. Storil bi krivico, aki ne bi označil malo tega človeka v črni kuti, kajti proti njem je župnik v sosedni fari golobček, ki mu ne bomo krivili niti lasice, aki ostane lepo pri miru. Lojzeju pa bomo gledali odsihob bolj natanko na prste. Nakladano je toliko materijala, da ga nam ne zmanjka. Ljudem se morajo odpreti oči.

Žitaravas. Dragi mi „Stajerc“! Nekdaj sem ti poročal, da imam še veliko zanimivega materiala na razpolago. Pa kdo bi si mislil, da se bo tako nepričakovano pomnožil. Hotel sem že končati s pisarjo, kajti kdo se bo toliko pečal s takimi ljudi. A sedaj so me spet vzdramili. Preteklo nedeljo po pridigi je župnik raz lece povedal, da mu je škof naročil, naj ljudi posvarji pred čitanjem slabih (meni naprednih) časnikov, ki udrihajo po duhovnikih, sicer bo vera pešala in nikogar ne bo več, ki bi študiral za duhovski stan, za katerega že zdaj primanjkuje sposobnih dijakov. Dalje je župnik zaukašal, naj moli vsakdor pet let zaporedoma vsak dan vsaj en ocenaš v ta namen, da naj Bog razsveti tiste, ki čitajo slabe časnike, da se bodo spamerovali. Župniku našemu, posebno pa škofu krškemu pa rečemo: Napredni listi ne napadajo niti vere, niti pravih duhovnov, marveč bičajo le klerikalizem in njega razširjevalec, malopridne duhovnike, ki zlorabijo prižnico in spovednico v svoje črne namene. Roko proč od politike! — gospod škof, — in nazaj k čisti izvršitvi Kristuzovih naukov in utihnili bodo na hip vsi napredni časniki. Dokler se pa gojidoj na strani politikujočih farjev take gorostasne reči, kakor smo jih doživelji dosedaj, ne moremo molčati. Gospod škof, pustite moliti raje za one, ki delajo greh s tem, da udrihajo v „Miran“, „Naš Dom“, v nemških „Landboten“ in „Käntner Tagblatt“ in drugih enakih listih po poštenih ljudeh, ter zavijajo resnico, da se kar kadi, da naj se jim ta greh po 8. božji zapovedi odpusti!

Dobri kristjani.

Zihpolje. 14. t. so imeli naši črnuhi stranske smolo. Vršilo se je zborovanje, seveda — v farovžu. Že mesec popreje so iskali po gostilnah prostor za shod, ali zamanj. Mislili so, da se jih bode g. Hvala vsmilil in so že napravili plakate, da bode shod pri Šivicu. Ali tudi to ni šlo, tako da so jo morali z dolgim nosom popihati v farovž. Tam je seveda prostora dovolj, kajti vborgi kmetje so postavili pravi grad za enega človeka. Pričel je torej „slovenski zbor.“ Seveda se je hujskalo, da se je kar kadilo. Vstopa niso imeli drugi, kakor tisti, ki slišijo travo rasti in planke življeti. Seveda, g. Podgorc že zna „shode“ držati. Ko bi prišli tudi drugi ljudje, ne bi jih mogel tako lepo za nos voditi. Zelo brihtna glavica je naš gospod Mihl. V cerkvi je iz prižnice pravil, da bode zbor, ker v celi fari ni 10 mož, ki bi

vedeli, kaj so volitve. No, ti vborgi Mihl, minkovič si pač, da imaš vrbace pod klobukom, ali vrško „, so že zleteli in ti nimaš nobenega. Ko bi kov je prišli zagrizenci iz Kotmarje vasi in drasil za s črnih lukanj, bi bilo presneto slabo. Kako rekel B shod končal, to vprašamo g. Dravca, ki je na z va hitrejši med klerikalci, ker obhodi v 1. por., ka 10 km. Sli so v drugo vas rogovoliti, ker jih ten je postal v Žihpoljah — pretemno. A tam so vodili dobiti črnuhi po nosovih. No, Mihl je 8 ure Podgorc, zdaj pač vesta, kje kmeta čevelj tčuna da 14. maja pa bodo kmety dokazali, da vedo da je dobro, kaj je volitev!

celo je

Novice.

Naš shod v Celju. Preteklo nedeljo popoldanska se je vršil v veliki dvorani hotela Terschell i k m Celju shod naše stranke. Obiskan je bil izbor klerikalci davorana je bila napolnjena do zadnjostopati koticika. Razven obrtnikov iz Celja in okolice ga okra došli naprednjaki iz vseh pomembnejših krščko-prv v bližini mesta ter iz savinjske doline. Vta finan eno uro trajajočem govoru je pojasnil naš uradnik cilje in namene „Stajerc“ stranke. Bud leti pritrjevanje in res viharno doobravje je vselej, 7 dilo govoru. Po kratkem razgovoru je sprejeli pr shod ednoglasno rezolucijo, ki pozdravlja vse katerih napredne stranke v volilno borbo. Shod je zopet je za dokazal, da je naša stranka naravnost potrebiti pred za te kraje in da bodoči tudi v bodoči zetje, ki govali. Naprej!

Po skrivenih potih se plazijo naši podi i sprotniki. Ali mi jih vidimo in zasedujemo si bod delo... Otročja nova stranka kaže vso svalej je onemoglost že s tem, da ima popolnoma na ga iz nesljive, napol klerikalne, neodločne kandidatuzol. Dokaz tej trditvi sta ravno Roblek in Žurmigače b Dobro nam je znano, da ima Roblekova žetom, veliko vpliva na svojega moža. In še bolj močel je znano, da je Roblekova žena klerikalna troni in kostij. Po skrivenih potih pa bodo vplivali Roblekovi klerikalci na gospo Roblek in gospo Roblek baranno prečrtala račune nove stranke. Razumetsi ni zadnjem hipu bode g. Roblek prisilen na vsej tisk z vseh strani odstopiti. In farščvo bol v Šteželo uspehe tega ravnanja... Istotako stoji se mož, z kandidatom Žurmanom. Mož je v dnu svoga in srca klerikalnen kakor njegov proti-kandidat takó kaplan Korošec. Sicer sta tudi osebna prijata, finan Šele pretičeni teden je obiskal Korošec Žalani! mana. Izvedeli smo, da ga je prosil, naj O ka kandidature odstopi, da ga je strašil z vsem ret iz goščim. Vse kaže, da hoče Koroševa stranka shod kulisami, po skrivenih potih, pripraviti nasprotni hotel kandidate do odstopa. Pri tem ali onemu balanca pritisala na kandidata z soprogo, pri drugazivl sli tretjemu poseže morda globoko v žep, — ečen, zmagala bode, aki se mi ne postavimo v bau, km Zato pa, volilci: Delajte pogumno za našel men kandidat, ki smo jih danes objavili! Z njimi boš iz demo veliko opravili, ti kandidatje so neodulki kme in možaki! Na delo!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Z dr. Benkovičem v Savo! Tako so vodili razjarjeni kmetje na shodu v Blanki pri Sporoča nici. O shodu se nam poroča, da je bil dr. Kapi obiskan, kajti prišlo je nad 1000 ljudi, in naši njimi kakšnih 300 klerikalcev. Ko je kaskar na prvem govornik, oglasil se je neki kmet k besedilu. Ali 3 župnikovi pajdaši so poštenega kraljajo takoj iz zborovališča zrinili, ker so vedi, kaj hoče kmet o Benkovičevem oderuštvu govor Janči. Basedo pa je dobil trebuhati možakar, tatu Župnik Cerjak iz Rajhenburga. Kmet gre k zaht tem okoli kozolca in ko konča trebuhat svoj govek z se že zopet kmet k besedi oglasi. Ali vse nči v stonj, — kmet ni dobil besede! Zapomnite aprila kmetje, črnuhi vas ne marajo niti poslušati in da vaših glasov potrebujejo! Potem je zlezel na je da „peb“ na kisto; imel je smolo, kajti pokrovne nol mu je udril in klerikalček pada v kisto, kleta z „peb“ je bil slavni dr. Benkovič iz Babilisil, kmetski „priatelj“, čeprav jih odira, ki je Ni res vandral pred par leti iz Kranjskega v Brodovi n Imel je smolo, — padel je v kisto; upajmo kazalo. bode njegov padec tudi 14. maja prišel. Benkovič je nadalje znani Tinče Cerjak. Ali istiti kmet mu je zaklical: skribi raje za svoje otroj videli da ne bodo lakote trpeli! Nato je bil „ena in končan. Za red sta skrbela 2 orožnika, to vse

misil Benkovič se je bal, da bi mu kmetje poplačali li vrbci pogov "ljubzen" s — pestmi. Ali vpričo orozbi ne more stopil kmet pred Benkoviča, ga po drugih resi se sukojo in prosil za besed. Prijazno Kako je načel Benkovič: Le povejte! In kmet zagromi: je načel vas nikda ne volim v državni ustanov, kajti vi niste kmetski prijoker jemal temveč kmetski oderuh; meni ste tam sodržote 174 K za čas od polnoči pa ih in 8 ure zutraj 9 kron obresti za delj tisti. Rudnali Vi ste kmetski oderuh!" To kako je ljudstvo te krepke besede slišalo, splošno je vpiti: Van z Benkovičem, dol z Sapo, v Savo z Benkovičem! In med temi se je končalo zborovanje. Benkovič pa je odpira ljudstvo oči in da mu tudi opoldne Povalej straža "ne bode pomagala. Kmet iček voli kmeta!

Klerikalec dr. Povalej hoče na vsak način adnjega nastopati prebivalstvo celjsko-vranskega volilice soči okraja. Naravnost škandal je, da podpira krajevske pravške "kmetска zvezda" kandidaturo V času finančnega komisarja. Hvala Bogu, da se š urednost ne pusti več tako komandirati kakor Burno pred leti. To je občutil tudi finančni komisar je sle. Povalej. 7. t. m. je priredil možakar shod v sprejeti saluti pri Celju. Nabrašo se je čez 400 oseb, vstopi katerih pa je dobil Povalej le en glas. Počepotnik je začel svoj "govor", brez da bi pustil potrebna rabi predsednika. Za to je razburilo zbrane zmanete, ki nočajo biti več marjonete farovških ujetnikov. Ko je "financer" Povalej kmete žalil, aši na spodili so ga možje brcami, tako mo njih si bode gotovo ta "shod" za večno zapomnil. svojodobno je v taknil zapisnik v žep, ali kmetje so nezačen ga iztrgali in mu slekli pri temu klerikalni dñata kancl. "Financer" se je moral skriti, ker urmaneči bi se marsikaj doživel! Povalej je dejal ženskem, da zna bolje kot oni kosit. Nato mu je namsegel kmet Presnik v roko, češ da mu plača na kroni in košči, ako pride ob košči k njemu li kle. Gotovlje. Upamo, da Povalej tega ne pozabi! bodočarno laže seveda "Fihpos" o shodu; niti te? Vadiči ni res, kar piše ta lažnjivi list. To je bil a prični večji shod Povaleja. Dne 14. t. m. pa je bodočar v St. Pavlu drugi shod. Zbral se je nad i stvar 20 mož. Ali zopet ni dobil Povalej niti enega vojlega, in zopet jo je moral odkuriti... Kmetje! dñata tako naprej! Volite si svojega poslanca, ne jatelja "financerja", ki vam ga postavijo mariborski župlani!

Uaj od 0 kandidatu in mlinarju Zadravcu nam piše m. možmet iz dravskega polja: Slučajno sem prišel kika za shod "narodne stranke" v Ptaju. Poznati prototem hotel kmeta, ki naj si ga naši ljudje za u bode poslanca volijo. Ali mož, ki je prišel na oder in ugnem je razvil svoj program, je bil sicer zelo elegantno — in običen, zlata verižica mu je bingljala po trebranju, kmetu pa je bil zelo malo podoben. Iz e kan del sem, da je bil to neki štacner in kunaški mliški iz Središča. Čuje se, da zna mož pri mli kmetom prav dobro računiti, ali da bi moral biti zato naš poslanec, tega ne razumemo. Bogat je postal po — kmetih. Ali to je vse, kar vemo o njemu. Nam kmetom preostaja le vpli Sev. vpli: voliti tistega moža, ki nam ga "Stajerc" priporoča!

Kaplan dr. Jančič v Žalcu nam je poslal med našo notico v 14. številki popravek po § 19. Končal smo opazili, da napišejo duhovni v svesedi, juh popravkih najbolj gorostasne stvari, da zlom kmeta rabljajo postavo, kakov so navajeni zlorabljeni li, da cerkev, — pač ne damo dosti na te "popravke". Voriti. Dr. Jančičev popravek se glasi tako-le: Uredništvo "Stajerca" v Ptaju. V smislu § 19 tisk. zak. zahteva podpisani, da sprejmete sledenči popravek z ozirom na Vaše poročilo. Kaplan dr. e za- Jančič v Žalcu" v štev. 14 Vašega lista z dne ti, le 7. aprila 1907: Ni res, "da bi jo bil jaš polomil in da je cela fara globoko vznemirjena", res je da jaš nisem nič zakrivil in da ni zaradi mene nobene razburjenosti. 2. Ni res, da bil dekleta žalskih gospodarjev v pevsko društvo prislil, res je da so z veseljem same pristopile. 3. Ni res, da so se pred kratkim pokazali prvi plodovi mojega delovanja, res je da se ni nič pokazalo. 4. Ni res da bi bilo več oseb videlo hterko nekega domaćina ob 4. uri zjutraj za- neki nekaj videla, ker je cela trditev populoma izmijena in brez vsake podlage. 5. Ni res da bi kajtu

mora Jančič izginiti, res je da si to le morda nekateri cerkveni nasprotniki želijo. — V Žalcu, dne 9. aprila 1907. — Priporoča se Dr. Ivan Jančič, kaplan. — Opomba: Lahko bi vrgli ta "popravek" v koš, ker je protipostaven. Ali storili nismo tega, ker nočemo nikomur krivice delati. Vendar pa nam mora dr. Jančič dovoliti, da dvomimo o resničnosti njegovega popravka. Res je namreč, da je strastno agitiral za svoje pevsko društvo, da je pisal odstopivšim dekletam: "Zakaj ste zapustile Kristusa" itd. Res je tudi, da je vso prebivalstvo razburjeno in da zahteva pojasnilo dogodka, o katerem smo tudi mi pisali. In dokler se Jančič tega vsega ne opere, toliko časa mu ne verujemo in toliko časa vzdržujemo svoje trditve do zadnje pičice. Pustite politiko, kaplan, in nikdo vam ne bude rekel žal besede!

V ljutomerškem župnišču stražijo že dalj časa vinski in razni drugi več ali manj nevarni in sitni duhovi. Ali je kriva temu morda zadnja dobra zbirka v zvezi s povisanjem plače, ali kaj vraka?! V kratkem bodo pogledali nekoliko natančneje in sicer v vse kotičke. Do takrat nam pa pozdravljeni.

Pridno delo! Pohvaliti moramo našega ljubega prijatelja župnika v sv. Bolfsengu pri Središču. Neki ženin je prišel zadnjič k njemu, ali župnik je nanj zarohnuel: "Kaj, ravno to hočeš oženiti, ki tega "Stajerca" bere?" — Lepo je to, kaj? Ali vkljub temu moramo župnika požaliti. Kajti na te njegove besede se je naročilo 4 mož na novo na naš list. Le tako naprej, fajmošter, in vedno vas bodovali hvalili!

"Narodni" trgovci v Brežicah Priatelj lista nam piše: Vsako leto se vdeležim velikonočne procesije, in tako tudi letos. Skoraj na vseh oknih so bliščali plameni sveč. A pri Brozovi zalogi moko bilo je žalostno ter zakrito okno. Radoveden sem kako dolgo bode "Vahta na Savi" še Broza med narodnimi trgovci štela, ker je ta mož na Hrvaškem Madžarom glas dal. Omenjeni list pa debelo tiska "naroden trgovec in veleindustrija Janko Broz". Jas obžalujem kako pravškega pisca teh inzeratov ker narodnosti ne zna razločevati. To je zopet dokaz, kako je pravška politika bolana, da za take osebe reklamo dela. Za tako bolezen bodo čudodelni studenci na Griču prav dobro ugajali. Bog daj zdravje vsem in tudi našemu fajmoštru, kateri morda tudi sveč ni videl, da bodo dolgo živeli in reklamni bōben nabijali.

Napredna zmaga. 8. t. m. so se vršile občinske volitve v Pöllitschbergu pri Radgoni. Volilni boj je bil izredno hud. Od 151 volilcev je volilo 99. V vseh 3 razredih pa so zmagali naprednjaki. Prvaki s svojim voditeljem Peclnom so hudo poparjeni. V 3. razredu so dobili celih 18 glasov, v 2. razredu od 5 do 6, v 1. pa sploh nobenega. Živeli naprednjaki!

Iz Ljutomerja se poroča, da je potrdil cesar izvolitev g. J. Kukoveca za načelnika in g. J. Thurna za namestnika ljutomerskega okrajskega zastopa.

Rošovi sinčki. Iz Dola se nam poroča: Pred kratkim je pustil nabiti sultan Roš na raznih hišah volilne liste. Prebivalstvo v Dolu seveda ne mara za Roša, ker ga je že davno izpoznašo kot človeka, ki zasleduje edino svoje osebne sebične cilje. Neki učenec je stregal Rošov listek iz stene. Slučajno hodi da učenec k sinu Pepetu sultana Roša v šolo. Ta vredni sin svojega očeta je otroka zato grozno pretepel. To je surovost najgrše vrste. Prebivalstvo v Dolu se izprosi enkrat za vselej, da bi Rošovi sinčki pretepavali deco kakor črno živino. Tudi Mihčeta svarimo, naj ne kaže svojo surovost kot "Prügelpädagog", ker mu bodovali drugače posvetili, da bo joj. Saj vemo lepe povestice! Seveda, Pepče in Mihče posnemata svojega častnega očeta, zaradi katerega sta se že dva hlapca obesila. Ali starši bodo napravili temu početju konec!

Zgornja Radgona — trg. Listi poročajo, da je spremenitev Zg. Radgone v trg. principijelno že dovoljena in da se bode v kratkem to razglasilo. Vbogi pravki!

Hranilnica (šparkasa) v Slov. Bistrici vpleje še ta mesec t. z. domače hranilnice (Heimsparbüchsen).

Telegrafično zvezo so vpoljali v sv. Lovrencu nad Mariborom.

Umrl je ravnatelj zdravilišča v Radgoni g. Hans Deller. Šele 39 letni mož je bil splošno priljubljen. N. p. v m!

Trikrat nož v prsa si je sunil neki kmet iz radgonske okolice. Hotel je na vsak način umrel, ali zadev je z nožem le pljuča in bode še okreval.

Vlak je povozil 11. t. m. v Račjem 18 letnega natakarja F. Windischha. Nesrečen je skočil iz vlaka, ko se je ta že pomikal. Kolesi so ga na pol raztrgali.

Iz Koroškega.

Pozor, "Mir"! V štev. 15. od dne 13. t. m. je objavil "Mir" notico, ki se tiče brezvonomo moje osebe in v kateri se mi očita sleparško nastopanje v zadavi srček (lozov) s posestnikom Verhovnik. Izjavim, da je cela ta trditev ne-sramna laž in častikraja na jinam ne je vrste. Opozarjam "Mir" javno, naj izjavi ime pisca dotočne notice, da zamorem tega brez častnega lopova in fatota za njegovo nesramnost k odgovoru prisiliti. — Josef Nagel v Velikovcu.

Železniško vprašanje v okraju Velikovec. Poroča se nam: Razni listi so objavljali letos poročilo o novem železniškem projektu (Sv. Pavel-Grebinj-Celovec), ki so se obračali proti železniškemu projektu velikovšega okraja. Menili smo, da bi boj v časnikih duhov razburil in zato smo molčali. Ali zdaj je treba, popočati se stvarno s to zadevo. To pa zlasti zato, ker se je privleklo železniško vprašanje tudi v volilno gibanje. Podpisani odbor mora tedaj položaj pojasnit. Velikovec, ki je ostal začasa zgradbe južne železnice v začetku l. 1860 ob strani linije, deluje že 4 desetletja, za železniško zvezo. Mesto in meščani so izdali za preddela že veliko denarja in se niso bali nobenega truda; ali vkljub temu niso mogli doslej uresničiti svoj načrt. V jeseni 1906 se je vršil shod občinskih volilcev v Velikovcu, ki se je zjednili, da se uresniči vsaj najskromnejša zahteva, zreza Velikovca z postajo Sincaves. Mislimo se je, da se bodeta država kakor dežela strinjala s to zahtevo, kajti to vendar ne gre, da bi ostalo mesto, ki je spadalo pred zgradbo železnic med najvažnejše postojanke dežele in ki ima tudi še dane s svojo plodovito okolico veliki pomen, — da bi estalo torej tako mesto brez železniške zveze in bi bilo tedaj s svojo okolico izročeno gospodarskemu nazadovanju. Omenimo, da se pri tej zahtevi ni pozabilo na važnost zvezze z deželnim stolnim mestom; kajti z omenjeno zvezno železnicu bi prišel Velikovec Celovcu ravno tako blizu kakor z direktno progo. Na shodu izvoljeni akcijski odbor poslal je vsem interesovanim občinam, (med njimi Grebinj, Sv. Peter, Ruda, Vobre) povabila za odposlanje po enega zastopnika. 16. decembra 1906 se je konstituiral odbor in so prišli tudi zastopniki teh občin, ki so izjavili, da niso njih občine na sprotnice tega načrta, temveč da ga poždravljajo; le denarne pomoči niso mogli objubiti zaradi malega zanimanja v njih krajih. Povedalo se je zastopnikom izrecno, da se ne računa posebno na njih denarno, pač pa na moralično pomoč, katero so zastopniki tudi z veseljem obljubili. Zastopniki občin so tudi izjavili, da ostanejo člani rajširjevega odbora. Pri tej seji se je tudi zlasti na zahtevo zastopnika občine Vajsenberg sklenilo, nabirati podatke glede eventualne železniške zveze Velikovec Brückl. Kako je moral nato presenetiti postopek raznih oseb občinskega zastopa v Grebinju? Kakšne so bile nato objavljene časniške notice? Potrebno bilo vendar, da se naznani odboru druge namene ali sprememnjene nazore občinskega zastopa grebinjskega. Ali o temu ni bilo govora. Novo železniško idejo (Sv. Pavel-Grebinj-Celovec) se je izvedelo le iz časnikov, ki so se pri temu norčevali iz železniškega načrta velikovškega; celo za baje duhovito notico v predpustni številki nekega lista se je porabilo načrt. Akcijski odbor v Velikovcu ni nikdar na tak način sodil o novem železniškem načrtu. Zato mora odbor izjaviti, da ni Velikovec nikdar proti katerikoli mesto dotikajoči železniški liniji, kibbi

vezala Lavanttal z Celovcem. Po-sebno prijetno bi seveda bilo, ako bi ležal Velikovec na glavni progi (grebinjski dopisnik je pisal celo svetovni želesnici). Ali Velikovec se je tek-kom desetletju v želesniškem vprašanju poniznosti pričul in se zato pobrgal le zato, kar je najbolj skromno in kar se da najlaže doseči. Z ozirom na dalekosežnost grebinjskega načrta so opustili pristaši zveze Velikovec-Brückl svoj načrt, ker je bilo zdajenje celega okraja v želesniškem vprašanju potreben. V svrhu takega zdajenja se je obdržala 6. marca 1907 seja razširjenega odbora v Velikovcu, katere so se udeležili tudi zastopniki občine Ruda in Grebinj. Med prvimi je bil tudi župan g. Florijan Ellersdorfer. Pri tej seji so naglašali velikovški člani in zlasti g. Josef Nagele, da pozdravi Velikovec vsekoč zelo in s tem ne izključuje grebinjski načrt zgradbo in nasprotne zadnje kos zvezelahko enem z drugim načrtom zahteva, zlasti ker bi koristilo to tudi za ostalo deželo. Velikovški odbor seveda ne more opustiti izročenega mu dela, zlasti ker je to delo zdaj najnujnejše; Velikovec pa hoče samoumevno tudi grebinjski načrt pospeševati; odbor, ki naj bi se ustanovil v Grebinju, pa naj bi podpiral obenem velikovški načrt. G. V. Schumy je stavil v tem zmislu predlog, ki je bil sprejet; (le grebinjski zastopniki so si odbrzali to, da pridobijo soglasje na shodu svojih volilcev). Tudi g. župan Ellersdorfer je glasoval za predlog.

Iz Grebinja se je čulo potem zopet iz časopisa, da so bili župani sosednih občin sklicani na shod, in da se je ednoglasno sklenilo, delati za želesnico "Weis-Sp. Dravograd" in "Sv. Pavel-Grebinj-Frajdenberg-Celovec". Od Velikovca se ni povabilo ne mestni zastopništvi ne želesniški odbor! Kako izgleda to? Pač tako: Velikovec (glavni kraj okraja) se ne povabi vkljub izjave, da hoče sodelovati, samo da se vzdrži razširjeno mnenje, da stoji mesto v nasprotju s sosednjimi občinami in da je državnozborski kandidat g. Jos. Nagele kot meščan v Velikovcu in član odbora nasprotnik stremljenja velikega dela prebivalstva v okraju.

Da dokažemo neosnovanost te trditve, to je namen teh vrstic. G. Nagele dobil bode pričko, da pojasni svoje nazore interesentom samim.

Velikovec razume dobro pomen okoliške dežele in ni podcenil nikdar ta pomen. Tudi odbor ni zasedeval sebične cilje, temveč je imel gospodarski dobiček Velikovca in sosednjih občin v oku, ker so interesi celega okraja tesno vezani in je dobro gospodarsko stanje kmetskih občin pogoj za razvitek Velikovca. Vsled tega tudi ni odborničesar pričel, brez da bi tega občinam ne naznani, oz. jih k posvetovanju povabil. Tembolj začuden in ranjeni smo bili, da se je vršilo posvetovanje v Grebinju, brez da bi se povabilo zastopnika iz mesta Velikovec, akravno se je zlasti župana g. Ellersdorferja z takoj povabilo naprosilo.

Odbor pa ostane vkljub temu čudnemu naranjanju pri svojem sklepu z dne 6. marca in ne bode nasprotoval želesniškemu načrtu zveze od Lavantala čez Grebinj in Velikovec v Celovec, temveč bode to misel z vsemi močmi podpirali. Želesniški akcijski odbor v Velikovcu.

Krščanske "rajteng". Piše se nam: Pred par leti se je oženil v bližini Sel nad Borovljami neki naprednjak. Bil je nekaj v žahti s svojo nevesto. Zatorej je vložil prošnjo, katera se je menda poslala svetemu očetu v Rim. Prošnji se je ugodilo. Kmalu potem pošlo Selski fajmošter nevestini materi "rajteng" in tam je bilo napisano: 26 rajniš ali pa po Selsko 52 kron. Dragi Janezek, zakaj pa nisi poslal rajteng ženinu ali nevesti? Morda bi bil napravil s tem kako "falengo"! Tisti dan, ko sta šla zradi ženitve k fajmoštru, sta se tudi oglašila v birchanu pri Mažeju. Tam sta popila nekaj sladkega ali kislega vinčeka. Morda tudi kak majčken "čajček". Naj si bode tako ali tako, zgodilo se je pač, da so šli duhovi — vinski ali časki — ženinu malo v glavo in začelo se mu je malo sanjati. Sanjalo se mu je o farških rajtengah in drugih lepih stvareh. Pa kaj se je zgodilo? Birta Mažeja so tako srbele pete ali

pravzaprav jezik, po Selsko "hofla", da je to novico kar tepli telegrafiral v farov. Selski fajmošter je potem pokazal svojo farizejsko naturo. On si je mislil: Čakaj jaz ti bom pomagal. Oznanil je enkrat in spet enkrat. Potem je pa napisal prav ljubezniivo pismo, v katerem je naznani ženinu, da tretjakrat ga ne more več vreči s prižnice. Na ta način mu je skušal npraviti nekaj situosti. „Naprej ne moreš, nazaj tudi ne“. Tisti naprednjak bi se lahko bil obrnil naprej, toda to bi zopet trajalo nekaj časa, zatoraj je še enkrat šel v Sale in se je pogodil s fajmoštom, da bi stvar dokončal, kar se je tudi zgodilo po Janezovi milosti. Hvala, slava, čast in čaj našemu milemu ovčnjemu pastirju. Po poroki je Ivan Nagel — kakor se vidi po imenu, pristen Hrvat — zopet napisal drobno pisemce. In glej, sedaj ni več ljudil tako svojega bližnjega: Tukaj ni več bilo zapisano 26 rajniš, ampak samo 7. In to res ni veliko, če pomislimo, koliko truda je imel s tem, da dva človeka trikrat nese na prižnico in jih potem trikrat vrže dol. (Poroka se je vršila drugod.) Uboga sirota, toliko dela, pa samo sedem drenovih klincev. Pa haj!

Zupnik Hraba v Djekšah res še vedno nima zadosti. Poslal nam je v svoji brezmejni predrnosti še sledeči nesramni popravek, ki označi posebno dobro njegov infarni znacilnost: Sklicujoč se na § 19. tisk. zak. z dne 17. dec. 1862, drž. zak. št. 6 ex 1863 zahtevam z ozirom na članek objavljen pod zaglavjem „požarna bramba in župnik iz Djekše“ v 14. štev. „Stajerca“ Vašega lista, sta sprejmete v zakonitem raku na istem mestu istimi črkami nastopni stvarni popravek: „Ni res, da je župnik Hraba nasprotoval požarni brambi; res je pa, da je za požarno brambo, ne pa za njeni pisanje in hajlanje. Ni res, da, ko se mu je reklo, da bode blagoslovil brizgalne sosedni bistrški župnik, je zakričal: „Dokler sem jaz župnik v Djeksu, ne sme bistrški župnik v moji fari niti p....“; res je, da od bistrškega g. župnika se ni govorilo; res je da teh nesramnih besedij nisem rabil, res je, da sem rekel, da brez mojega dovoljenja noben drugi duhoven v moji fari nič nima opraviti. Djekše dne 8. aprila 1907. Dragotin Hraba, župnik.

O p o m b a : Res, človek se mora silno nazzaj držati, da ne pove temu nadutemu popu, kar mu gre. Res je seveda vse, kar smo pisali in pisali bodo še več. Kar se pa tiče pisanje in hajlanja, je to že več kot nesramnost. Kje na božjem svetu se več pisanje kakor v farovih? Kje se nganja več gredobij kakor v sobah politkujočih farjev? Vse kar je prav, — ali med prvaškimi duhovniki je toliko pijancev, da je strah in groza! In zato je nesramno od Hrabe, da očita požarnikom pisanje! Kar se pa tiče pesede „p....“, jo je Hraba res rabil. Sramujte se, župnik in skrite se v zadnji kot. Prihodnjič pa prinesemo še vse druge novice o vaši maziljeni osebi!

Gospodarske.

Ali se šibi trta, če se joče? — Vsekakor! Vsaka izguba soka je obenem za trto izguba moči. Trte, ki so se kesno obrezale in so izgubile mnogo soka, ostanejo čestokrat celo poletje blede. Zato se priporoča, da obrezujemo trte pred zimo ali rano spomladji, da se rana še pred aprilom zasuši. Majhna izguba trtnega soka seveda ne vpliva tako hudo.

Ali je zasaditi trto navpično ali poševno? — Čim bolj navpično zasadimo trto, boljše je, to pa zaradi tega, da pridejo korenine na spodnjem koncu bolj globoko, potem pa tudi zato, da ne poganja na trtnem čoku toliko vrhnih ali rosnih korenin. Poševno zasejanje trto lahko tudi pokvarimo ko vinograd obdelujemo.

Proti gritavosti jabolk in hruskev — Gritavost provzroča neka gliva, ki se imenuje znaustveno *fuscladium dendriticum*. To bolezni opazujemo lahko na listju in na sadju. Na poslednjem se počažejo okroglasti, rujavi olični izrastki. Osobito na jabolkah se dobijo taki izrastki pogostoma. Dostikrat se zaraste tudi več peg v eno samo. Tako sadje je navado grdo in zato se ne prodaja dobro. Najbolj napada ta gliva sadje v vlažnih krajih. Včasih vniči ta bolezni ves pridelek. Proti temu sadnemu škodljivcu se priporoča drevje škopiti in mazati z raztopino

modre galice in vapna, kakoršno se rabi perenospori na trtah. Škopiti je dvakrat, je sprič, ko začne dreve poganjati, toraj preden v drugič pa po četru. Za škopljene se lahko navadna škopilnica, še boljša pa je kakoršno ima v zalogi Gor. kmet društvo nese tudi 14 metrov na risoko in stane. Ta škopilnica se rabi tudi za škopljene. Tudi žepljanje zadnega dreva pomaga neki gritavosti. Žeplati je seveda spomladji ob vremenu.

Kedar vežemo trto, vpogniti je razgoj kjer hočemo, da nam požene krepko mleko. Pozdi na vognjenem mestu zastaja namreč trta in zato se nakopiči v one oči, ki se nabreduje proti zemljiji, vedno manjšo moč bodo delo, sprednje mladice, nasprotno bodo najboljši, dne rastla vrhnja mladice na oni rozgi, ki jo žemo navpično. Kdor hoče imeti toraj mladje na zadnjem delu mladice (poleg tega naj v pogledu rožje proti zemljiji, kdor hoče spredaj močno mladiko (n pr. oni, ki hoče s mladice trte na latnik), ta naj privezuje rožje na

Zatirajte listne usi po sadnjem drevu ko se pokažejo. V ta namen se najbolj približa tobacični izvleček, ki se stanjša s 50 krati vode. Tobacični izvleček se dobiva v zalogah po nizki ceni.

Napravite si v vinogradu jamo za vodo V mnoge vinograde moramo voziti vodo za pljenje cele ure daleč. In vendar bi se da majhni trugom nabrat v vinogradu samem trebno vodo. V nekaterih vrstah zemlje, kjer je sovdan, opoka in ilovica ni treba nam drugega, kakor izkopati na primernem bodisi blizu poti ali ob kakem jarku primerno in vode bo tu vedno dovolj. Tam, ne drži zemlja vode, treba bo seveda jame zidati z ilico ali pa cementirati. Take jame si morali napraviti po vinogradih osobito posestniki, ki nimajo vozne živine. S tem mnogo na dobičku. Kdor nima toraj še jame v vinogradu, naj si jo napravi sedaj.

Cepljene sadnega drevja se pričenja ter se nadaljuje, dokler drevje, kakoršno se haja v drevesnicah je najboljši način cepanja v sklad, s tem, da se prereče cepic in poševno. Prereza naj bo približno 2 do 3 tako dolga, kakor je cepic debel. Seveda rata biti pri tem načinu cepljena podlagi cepic ednake debelosti. Če je podlaga bolj bela, cepiti je v razklad ali v naklad. V naklad se podlaga razkolje preko sredine a se zarezje v dobi zagozde ter vtakne takoj poklinjo, da se lubad na podlagi in lubad cepic spojita. Zarezti na cepicu morate biti volj dolgi, da ne nastane ob razpoki prostor, vsled česar bi se cepic posušil. Cepljenu v naklad odreže se na podlagi takoj lubada in lesu, da bo zamogel cepic rano popolnoma pokriti. Cepic je prerezati, kakor pri cepljenu v sklad. Da bo na početku bolj trdno stal, je dobro, če se napravi gornjem koncu prerez majhno zarezo, ob tem se nasloni Cepic vrhu prerezane polote se privije v podlagi z vrbo ali še bolj ličjem. Za obvezno rabi se pri nas navadno ali cunje. Če je spomlad vlažna, je tako ob dobra, v suhi spomladji pa se mah posušati se cepic ne prime. Boljše je, če rabivo na temen cepilni vosek ali cepilno smolo.

Katero umetno gnojilo je sedaj deti — V tem času je potrositi po gradu superfosfat (na njivo zemlje okoli na oral od 2—3 q) in kalijev sol (na okoli 50 kg, na oral okoli 80 kg). Trosi kakor bi sejal žito. Ta gnojila je potem kopati ali podorati. Ko bodo začele trte prernati, potrositi je še soliter (okoli 30 kg njivo ali 50 kg na oral). Soliter se postavi kar na vrhu ali pa se podpleje.

Brzjav.

Iz Rogaške Slatine Danes vse pri „pošti“ zbrani volilci okrajev Rogaške in Smarje sklenili so enoglasno, postaviti viničnega kmeta Andreja Drobena, sestnika v Kačjem dolu kot kandidata v državni zbor. To pa iz tega vzroka, ker jim na